

ΑΕΡΟΔΙΑΣΤΗΜΙΚΑ ΠΡΟΩΘΗΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ (Δρ. Μηχ.)
*Τμ. Μηχανολόγων & Αεροναυπηγών Μηχανικών,
Πανεπιστήμιο Πατρών*

ΠΡΟΩΣΗ

-Πρόωση στην ατμόσφαιρα

-Πρόωση στο διάστημα

Τι είναι πρόωση?

- Έναρξη ή μεταβολή της κίνησης ενός σώματος
  - *Μεταφορική* (γραμμική, επιτάχυνση ή επιβράδυνση)
  - *Περιστροφική* (γύρω από άξονα)
- **Διαστημική Πρόωση**
  - Εκτόξευση πυραύλων
  - Έλεγχος κίνησης δορυφόρων
  - Ελιγμοί διαστημοπλοίων
- **Πρόωση Jet**
  - Χρήση της ορμής εκτοξευόμενης μάζας (προωθητικού) για δημιουργία *δύναμης αντίδρασης*, που επάγει κίνηση

www.hearlinh.com

At one time it was believed that rockets could not work in a vacuum -- they needed air to push against!!

Κατηγοριοποίηση της πρόωσης Jet

- **Αεριοπρωθούμενα Συστήματα (Air-Breathing)**
  - Ονομαζόμενη και *duct propulsion*.
  - Το όχημα μεταφέρει το καύσιμό του, και ο περιβάλλον αέρας χρησιμοποιείται (ως οξειδωτικό) για την καύση και την πρόωση
  - Αεριοστρόβιλοι αεροσκάφους...
- **Πυραυλική πρόωση**
  - Το όχημα μεταφέρει το καύσιμό του και το οξειδωτικό, ή άλλο εκτοξευόμενο προωθητικό για την πρόωση:
  - Μπορεί να λειτουργήσει εκτός γήινης ατμόσφαιρας
  - Εκτόξευση οχημάτων, άνω βαθμίδων, γήινων δορυφόρων, διαστημόπλοιων διαπλανητικών ταξιδιών ... ή

... a rocket
powered
scooter!

www.the-rocketman.com

Εφαρμογές διαστημικής πρόωσης

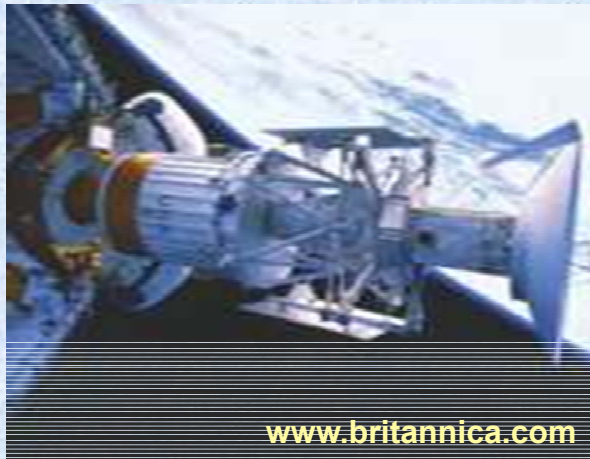
- Εκτόξευση οχημάτων
- Βαλλιστικοί Πύραυλοι
- Γήινοι δορυφόροι,
- Άνω βαθμίδες
- διαστημόπλοια
διαπλανητικών ταξιδιών
- Επανδρωμένες
διαστημικές πτήσεις

www.army-technology.com

en.wikipedia.org

www.britannica.com

blog.wired.com

www.psrdr.hawaii.edu

Λειτουργίες διαστημικής πρόωσης

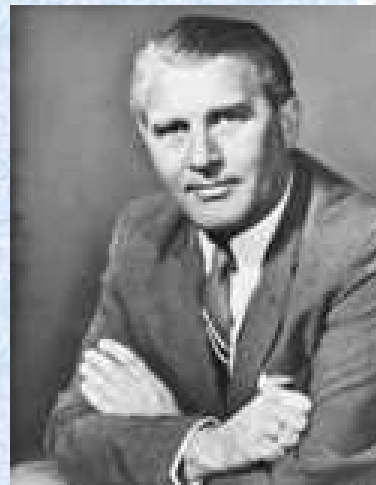
- **Κύρια πρόωση**
  - Εκτόξευση και ανύψωση
  - Ελιγμοί
  - Μεταφορά σε τροχιά, station keeping, διόρθωση πορείας
- **Βοηθητική πρόωση**
  - Έλεγχος ύψους
  - Έλεγχος αντίδρασης
  - Διαχείριση ορμής

Σύντομη ιστορική Ματιά

- **Κίνα (300 π.Χ.)**
  - Παλαιότερη καταγραφή χρήσης πυραύλων
  - Δυναμίτιδα (Black powder)
- **Ρωσία (αρχές του 1900)**
  - Konstantin Tsiolkovsky
  - Orbital mechanics, rocket equation
- **ΗΠΑ (1920)**
  - Robert Goddard
  - Πρώτος πύραυλος υγρών καυσίμων (1926)
- **Γερμανία (1940)**
  - Wernher von Braun
  - V-2
  - Hermann Oberth

Dr. von Braun

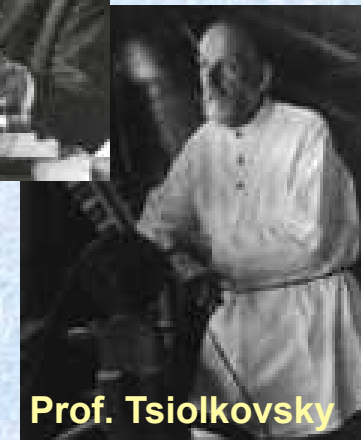
www.britannica.com

Wan-Hu who tried to launch himself to the moon by attaching 47 black powder rockets to a large wicker chair!

Dr. Goddard
goddard.littletonpublicschools.net

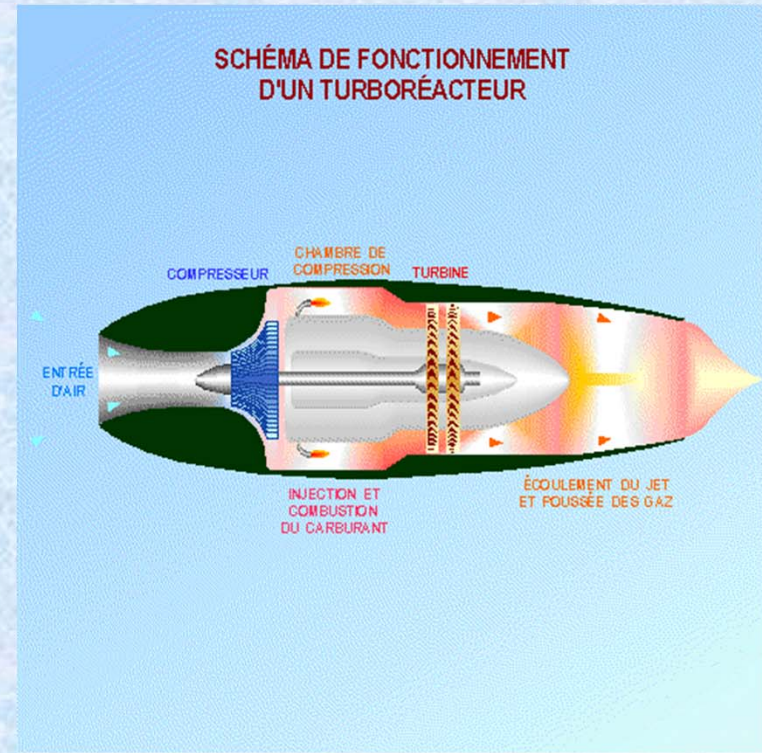
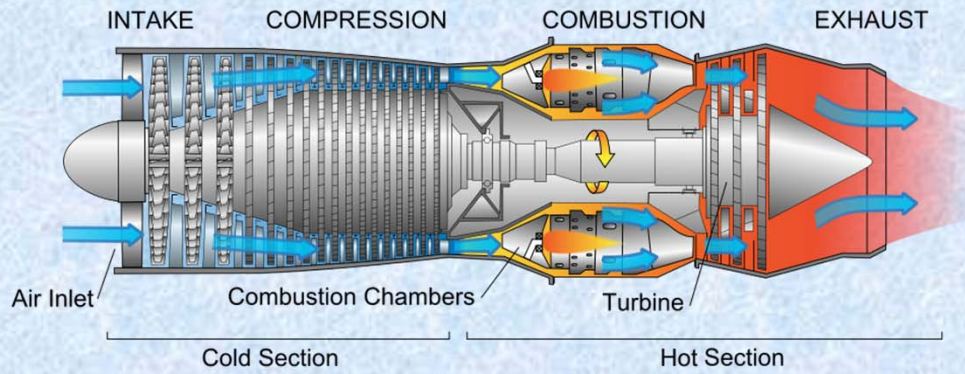

Prof. Tsiolkovsky

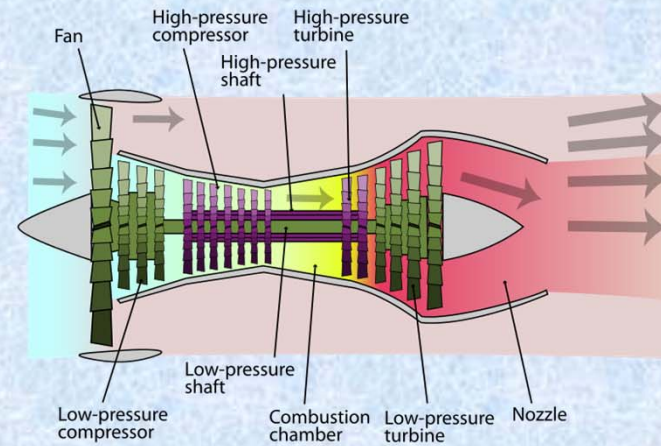
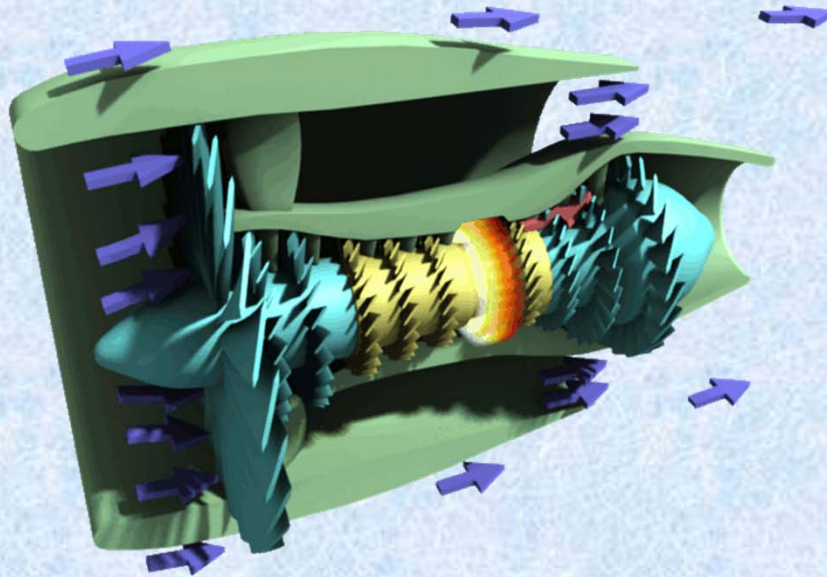
www.geocities.com

Πρωθητικά Συστήματα

Turbojet

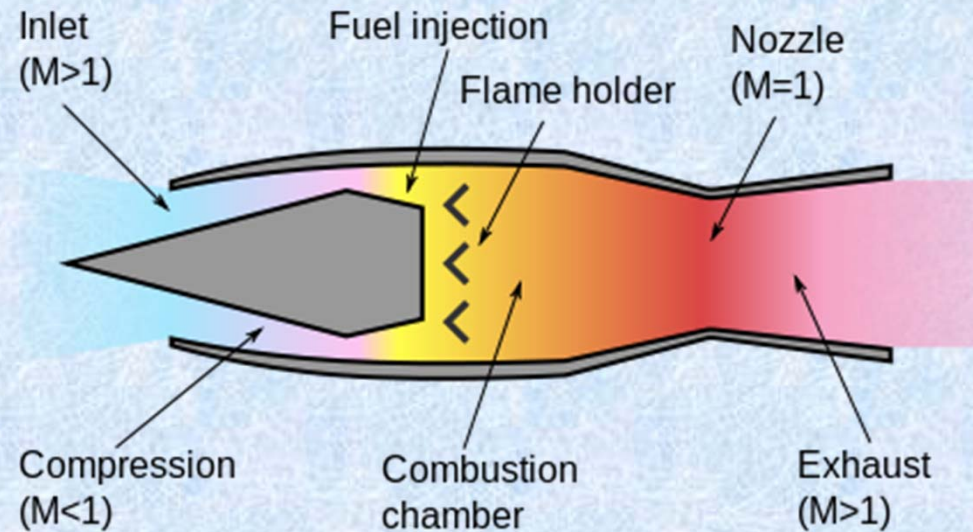
Turbofan

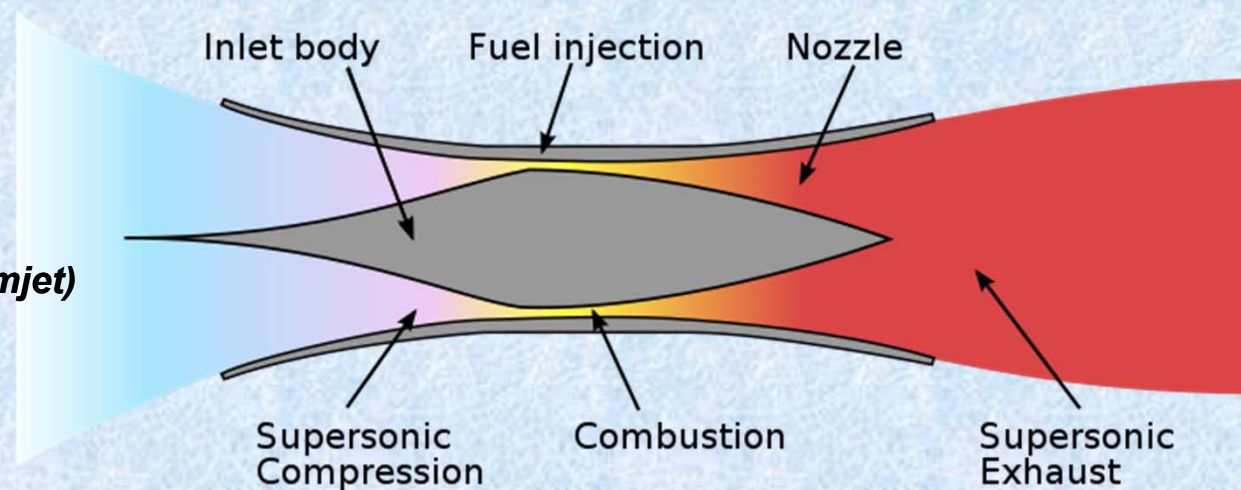

Πρωθητικά Συστήματα

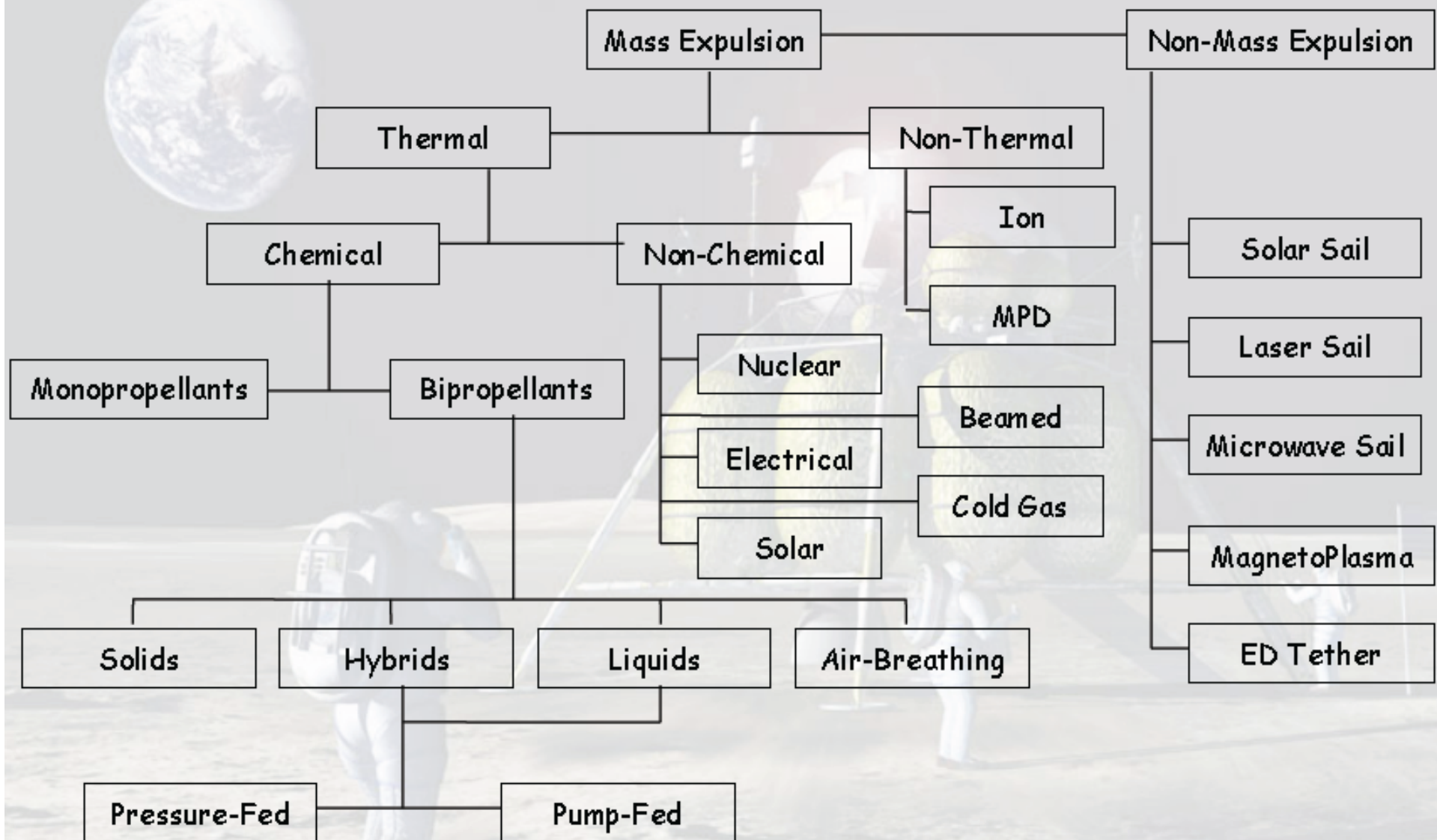
Ramjet

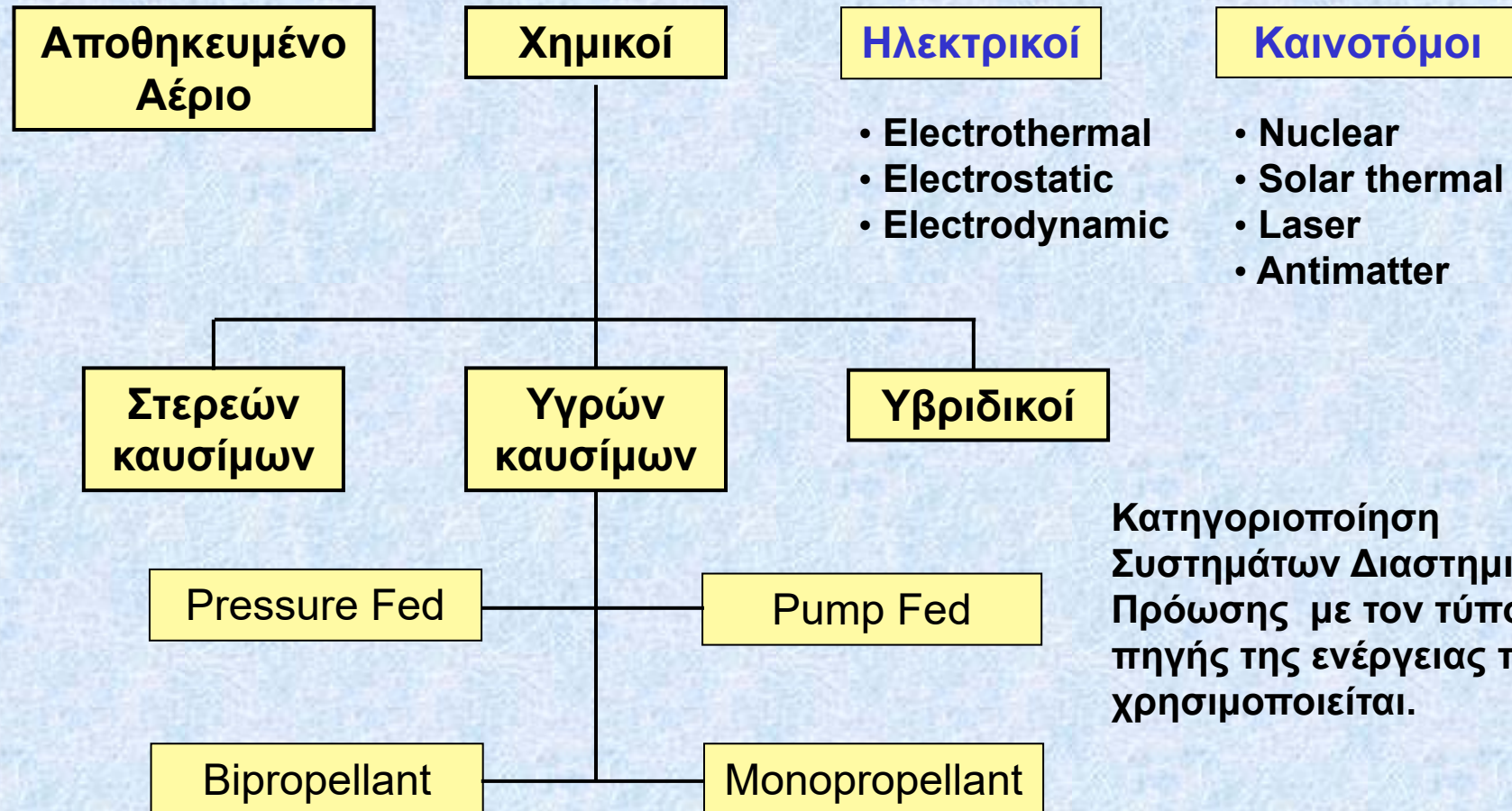
Scramjet
(supersonic combusting ramjet)

Κατηγοριοποίηση Συστημάτων Πρόωσης

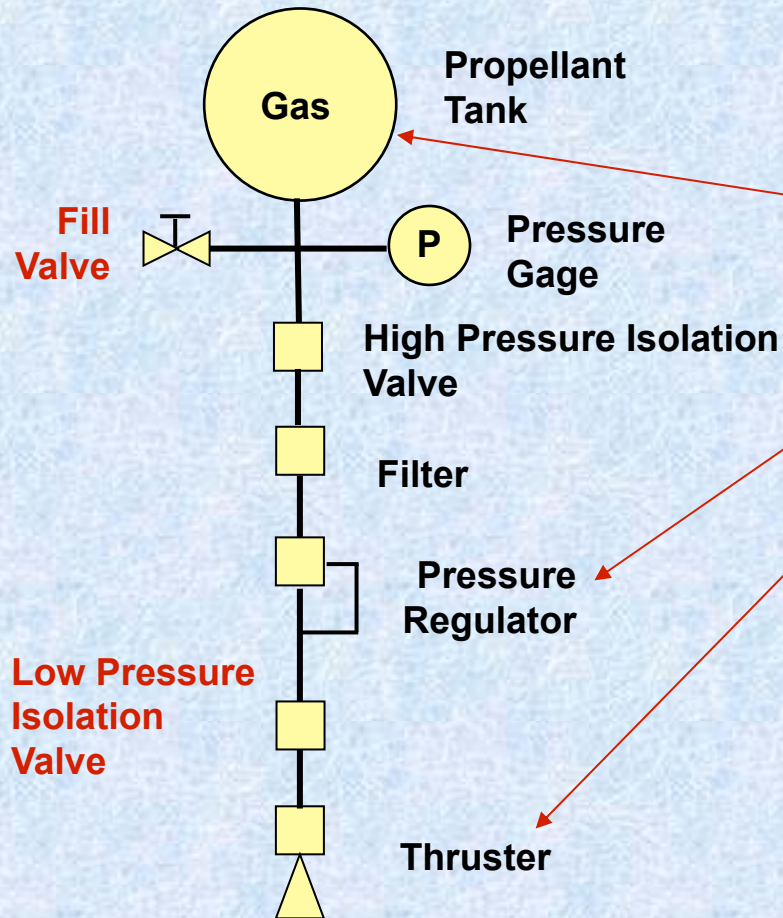

Κατηγοριοποίηση Συστημάτων Διαστημικής Πρόωσης

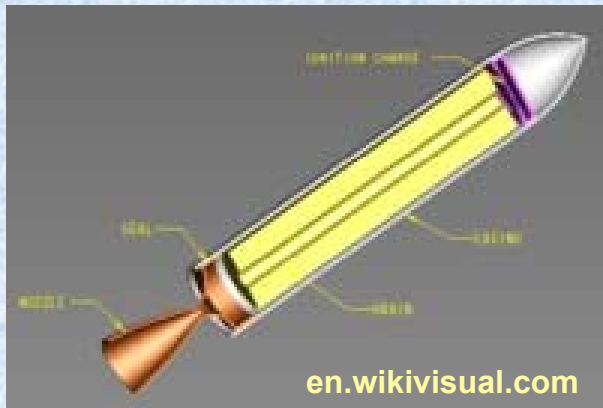
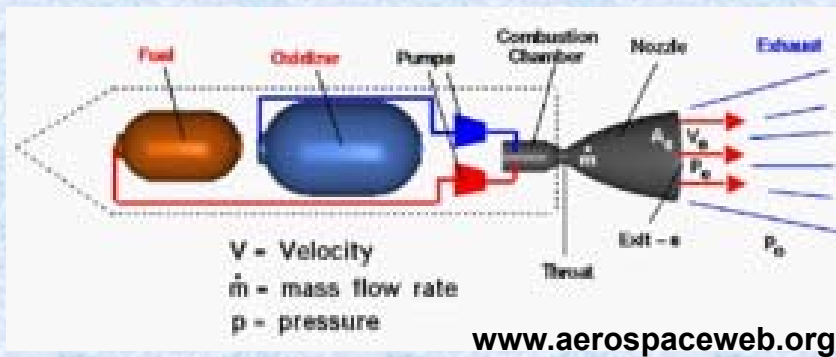
Κατηγοριοποίηση Συστημάτων Διαστημικής Πρόωσης με τον τύπο της πηγής της ενέργειας που χρησιμοποιείται.

Πρόωση Αποθηκευμένου Αέριου (προωθητικού)

- Κύρια ή βοηθητική πρόωση
- Υψηλής πίεσης αέριο (*propellant*) τροφοδοτείται σε χαμηλής πίεσης ακροφύσια μέσω ρυθμιστών πίεσης.
- Έξοδος του αερίου από τα ακροφύσια (*thrusters*) δημιουργεί ώθηση.
- Χρησιμοποιείται για παράδειγμα στο Spitzer Space telescope.
- Στα προωθητικά περιλαμβάνονται –άζωτο, ήλιο, NOx, βουτάνιο.
- Πολύ απλή σύλληψη.

Κατηγοριοποίηση Χημικής Πρόωσης

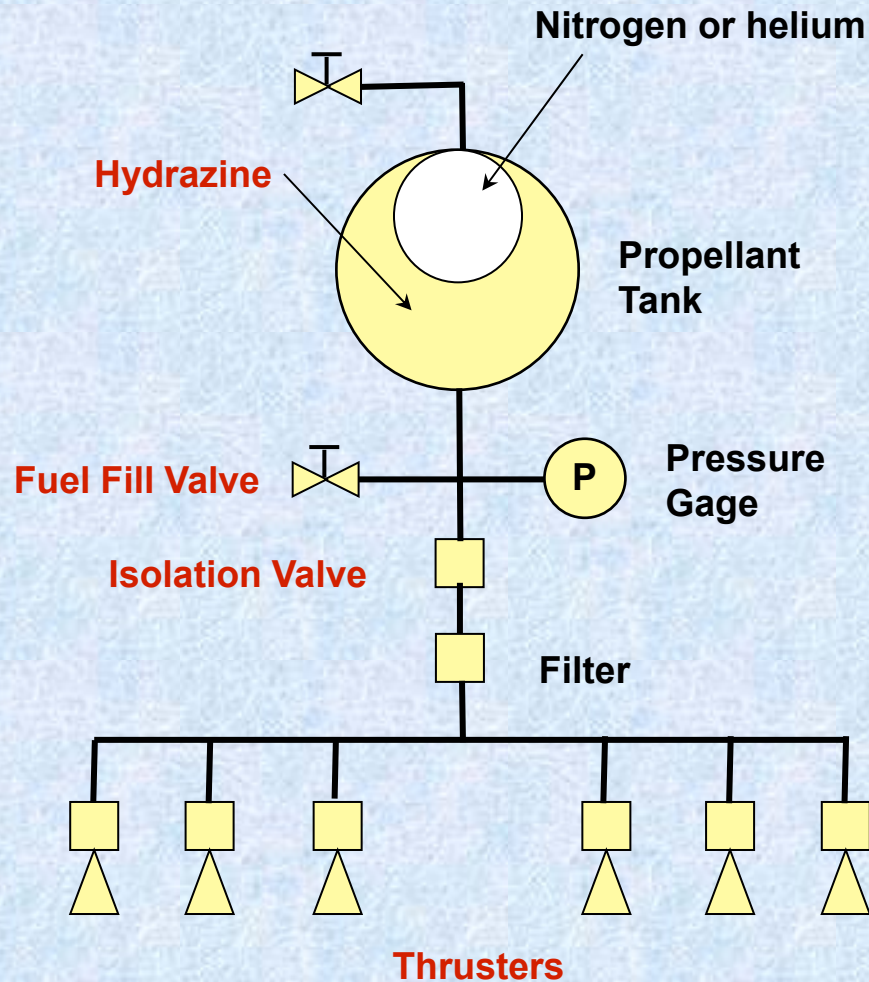

news.bbc.co.uk

- **Υγρό προωθητικό**
  - Τροφοδοσία με Αντλία
    - Οχήματα εκτόξευσης, μεγάλες άνω βαθμίδες
  - Τροφοδοσία με Πίεση
    - Μικρότερες κάτω βαθμίδες, διαστημόπλοιο
  - Μονοπρωθητικό
    - Μόνο καύσιμο
  - Διπρωθητικό
    - καύσιμο & οξειδωτικό
- **Στερεό προωθητικό**
  - Οχήματα εκτόξευσης, Space Shuttle, διαστημόπλοιο
  - Καύσιμο/οξειδωτικό σε στερεά μορφή
- **Υβριδικά**
  - Στερεά καύσιμα/Υγρό Οξυγόνο
  - Sounding rockets, X Prize

Μονοπρωθητικά Συστήματα

- Η Υδραζίνη είναι το πιο κοινό μονοπρωθητικό καύσιμο N_2H_4
- Αποσυντίθεται στον προωθητήρα (thruster) χρησιμοποιώντας καταλύτη για παραγωγή θερμών αερίων για ώθηση.
- Παλαιότερα συστήματα χρησιμοποιούσαν υπεροξείδιο του H_2 (οξυζενέ H_2O_2) πριν την ανάπτυξη καταλυτών υδραζίνης.
- Τυπική λειτουργία σε *blowdown mode* (αέριο συμπίεσης και καύσιμο σε κοινή δεξαμενή).

Μονοπροωθητικά Συστήματα

MONOPROPELLANT THRUSTERS

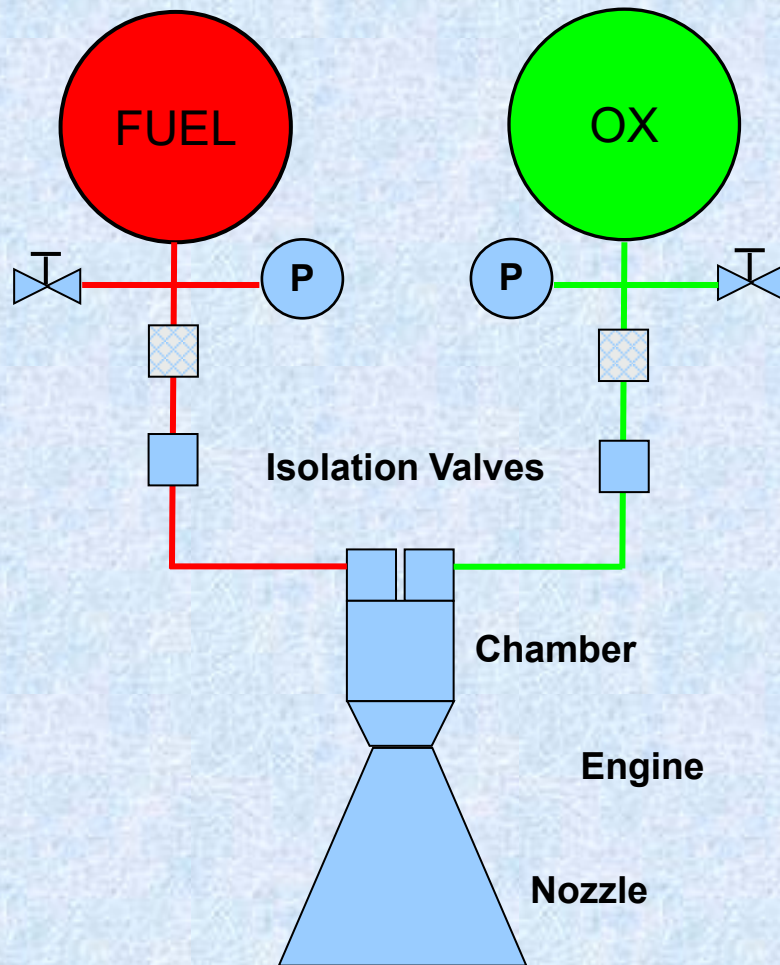
ENGINE MONARC-1	Nominal Thrust: 0.2 lbf Specific Impulse: 230 sec Propellants: Hydrazine Status: Flight proven	
ENGINE MONARC-5	Nominal Thrust: 1 lbf Specific Impulse: 232 sec Propellants: Hydrazine Status: Flight proven	
ENGINE MONARC-22	Nominal Thrust: 5 lbf Specific Impulse: 232 sec Propellants: Hydrazine Status: Flight proven	
ENGINE MONARC-90	Nominal Thrust: 20 lbf Specific Impulse: 235 sec Propellants: Hydrazine Status: Flight proven	
ENGINE MONARC-445	Nominal Thrust: 100 lbf Specific Impulse: 235 sec Propellants: Hydrazine Status: Flight proven	

www.ampacisp.com

www.aerojet.com

Διπρωθητικά Συστήματα

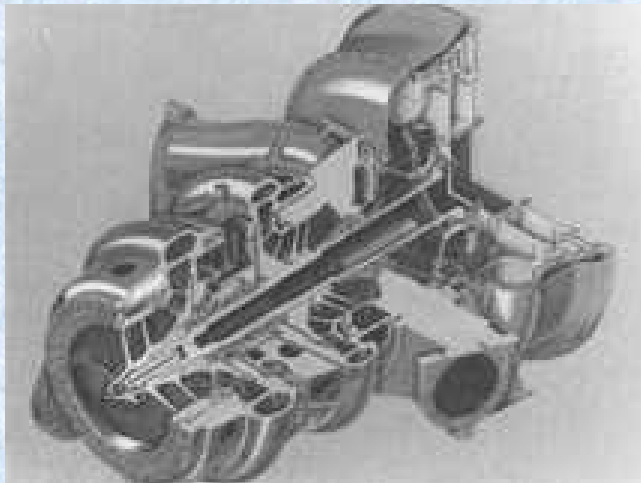
Καύσιμο και οξειδωτικό τροφοδοτούνται στην μηχανή μέσω ενός εκτοξευτήρα και καίγονται στον θάλαμο ώθησης.

- **Υπεργολικά (Hypergolic):** δεν απαιτείται εναυστήρας – τα προωθητικά αντιδρούν με την επαφή τους στην μηχανή.
- **Κρυογενικά προωθητικά: LOX (-423 °F) και LH2 (-297 °F).**
  - απαιτείται εναυστήρας
- **Αποθηκεύσιμα** προωθητικά: kerosene (RP-1), hydrazine, nitrogen tetroxide (N₂O₄), monomethylhydrazine (MMH)

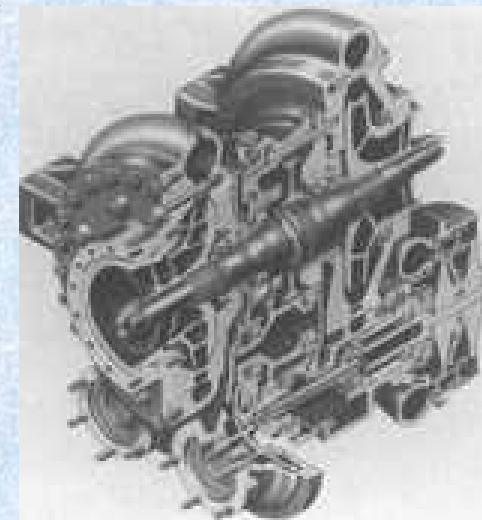
Συστήματα υγρών προωθητικών

- **Συστήματα αντλιών τροφοδοσίας**
  - Το καύσιμο προωθείται στη μηχανή με *turbopump*
    - Αεριοστρόβιλος οδηγεί φυγοκεντρικές ή αξονικές αντλίες
  - Μεγάλα, υψηλής ώθησης, και μακράς καύσης συστήματα: οχήματα εκτόξευσης, space shuttle
  - Διάφοροι *κύκλοι* έχουν αναπτυχθεί.

F-1 Engine Turbopump

- F-1 engine turbopump:
- 55,000 bhp turbine drive
  - 15,471 gpm (RP-1)
  - 24,811 gpm (LOX)

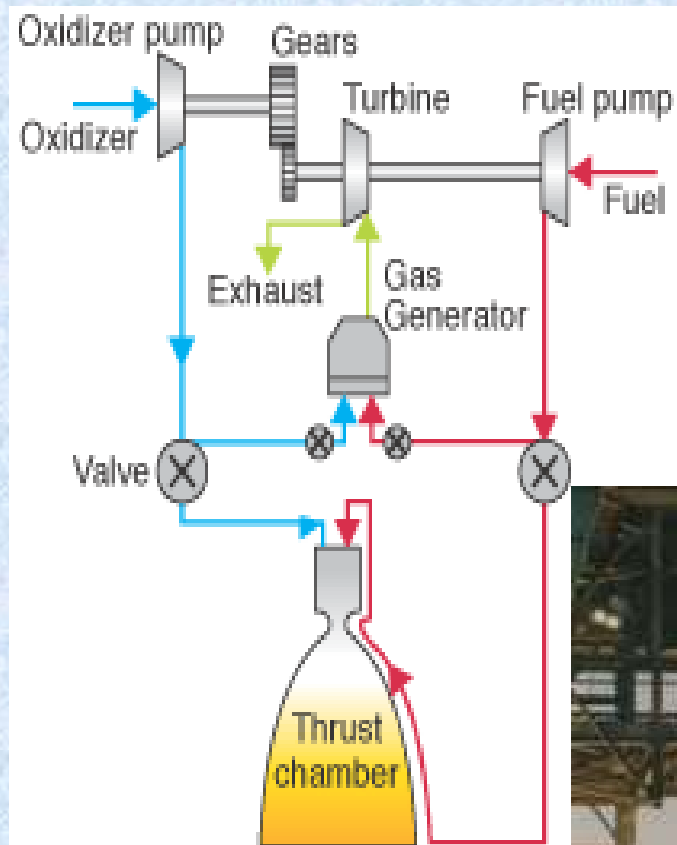
H-1 Engine Turbopump

A 35'x15'x4.5' (ave. depth) backyard pool holds about 18,000 (68 m³) gallons of water. How quickly could the F-1 pump empty it?

Ans: In 27 seconds!

Photos history.nasa.gov

Κύκλοι ισχύος Πυραυλικών μηχανών

www.aero.org/publications/crosslink/winter2004/03_sidebar3.html

- **Κύκλος Γεννήτριας Αερίου (Gas Generator Cycle)**

- Απλούστερος
- Πιο κοινός
- Μέρος του καυσίμου και του οξειδωτικού τροφοδοτεί μία γεννήτρια αερίου
- Τα προϊόντα καύσης της γεννήτριας αερίου οδηγούν ένα στρόβιλο (turbine)

Ο στρόβιλος δίνει ισχύ στις αντλίες καυσίμου και οξειδωτικού

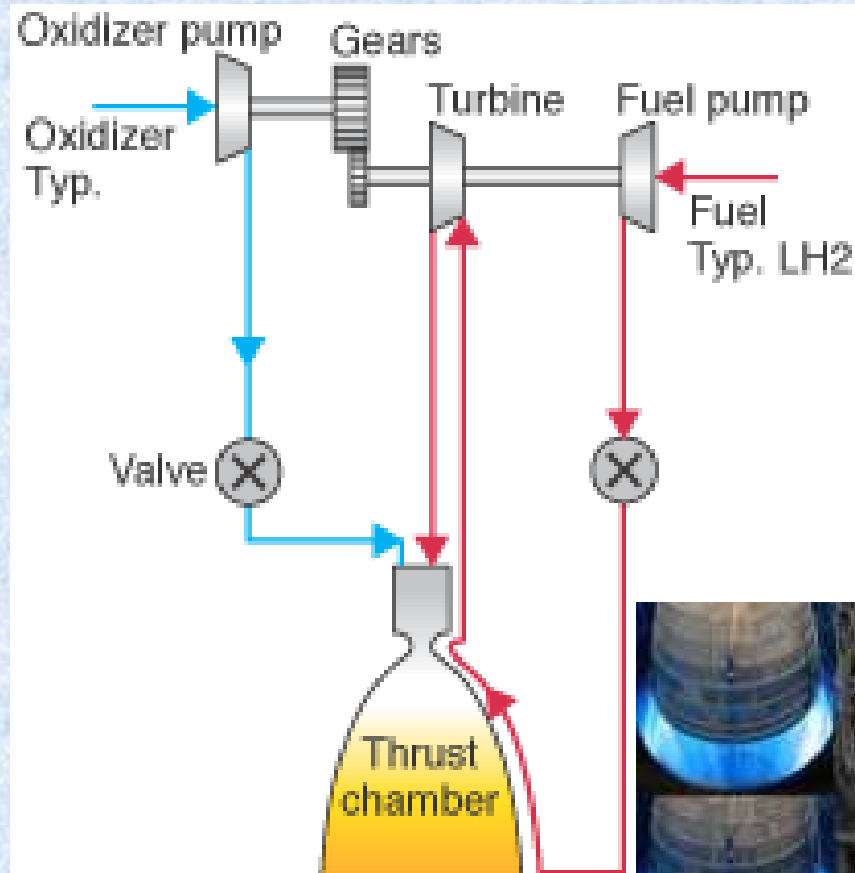
Τα απαιτήρια του στροβίλου συνήθως απορρίπτονται στο ακροφύσιο ή σε δευτερογενές σύστημα απόρριψης

Η μηχανή του Saturn V F-1 χρησιμοποιεί “Κύκλο Γεννήτριας Αερίου”

www.aerospace.com

Κύκλοι ισχύος Πυραυλικών μηχανών- συνέχεια

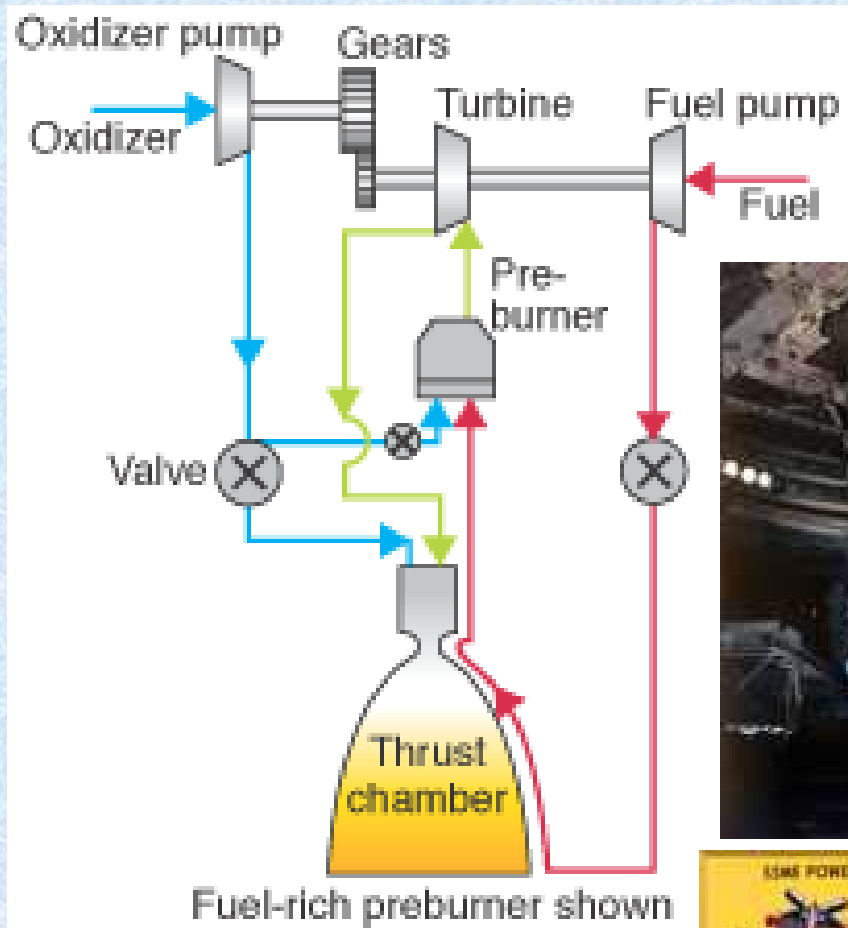
www.aero.org/publications/crosslink/winter2004/03_sidebar3.html

science.nasa.gov

- **Κύκλος Εκτόνωσης (Expander)**
    - Το καύσιμο χρησιμοποιείται για ψύξη του θαλάμου καύσης της μηχανής, ανακτώντας θερμότητα και αλλάζοντας φάση.
    - Το θερμό, αέριο καύσιμο, δίνει ισχύ στο στρόβιλο, ο οποίος με τη σειρά του οδηγεί τις αντλίες καυσίμου και οξειδωτικού για την έγχυσή τους στη μηχανή και στο θάλαμο καύσης
- Υψηλότερες επιδόσεις σε σχέση με τον "Κύκλο Γεννήτριας Αερίου"
- Pratt-Whitney RL-10**

Κύκλοι ισχύος Πυραυλικών μηχανών- συνέχεια

www.aero.org/publications/crosslink/winter2004/03_side_bar3.html

shuttle.msfc.nasa.gov
www.rocketrelics.com

- **Σταδιακή καύση**
(Staged Combustion)

- Αρχικά γίνεται “πλούσια” καύση σε προ-καυστήρα (*preburners*, fuel/ox rich)
- Τα προϊόντα της καύσης οδηγούν το στρόβιλο
- Τα αέρια εξόδου του στρόβιλου τροφοδοτούνται στον εναυστήρα σε υψηλή πίεση
- Χρησιμοποιείται για μηχανές υψηλής πίεσης
- Πιο περίπλοκο, απαιτεί εξελιγμένη στροβιλομηχανή
- Όχι πολύ κοινό σύστημα
- **SSME (2700 psia)**

Μεγάλες μηχανές...

F-1 Engine
Saturn V
1.5 million lbs thrust (SL)
LOX/Kerosene

www.flickr.com

Main Engine
Space Shuttle
374,000 lbs thrust (SL)
LOX/H₂

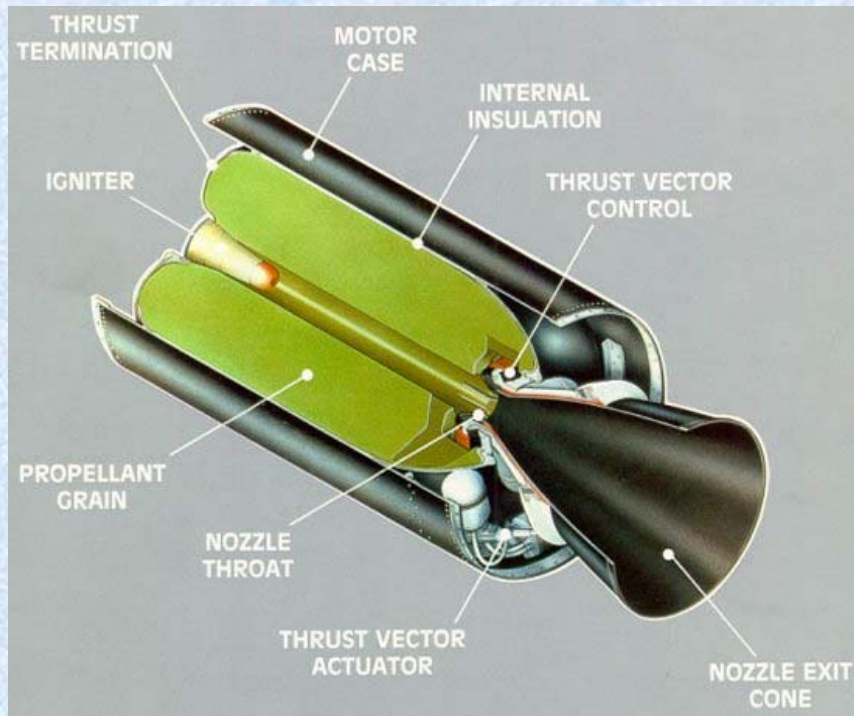
spaceflight.nasa.gov

RD-170
1.78 million lbs thrust (SL)
LOX/Kerosene

www.aerospaceguide.net

Κινητήρες Στερεών προωθητικών

- Καύσιμο και οξειδωτικό είναι ενσωματωμένα σε στερεά κατάσταση.
- Μοναδική χρήση – Μη δυνατότητα επαν-έναυσης.
- Χαμηλότερη επίδοση από τα υγρά συστήματα, αλλά πολύ απλούστεροι.
- Οι εφαρμογές περιλαμβάνουν οχήματα εκτόξευσης, ανώτερα στάδια και διαστημικά οχήματα.

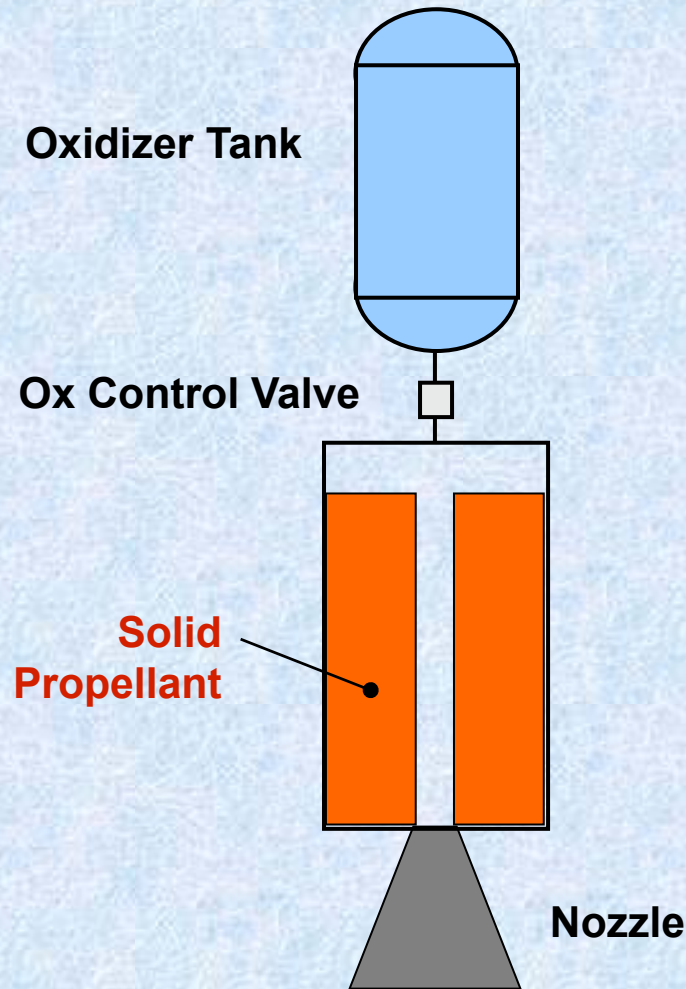

www.propanepformance.com

www.nationalmuseum.af.mil

Υβριδικοί κινητήρες

- **Συνδυασμός υγρού-στερεού προωθητικού**
  - Στερεό καύσιμο
  - Υγρό οξειδωτικό
- **Δυνατότητα πολλαπλών εκκινήσεων**
  - Τερματισμός της ροής του οξειδωτικού
- **Η βάση των καυσίμων είναι από καουτσούκ ή πλαστικό και είναι αδρανής.**
  - Σχεδόν από οτιδήποτε που μπορεί να καίει ...
- **Οι οξειδωτές περιλαμβάνουν LO_2 , Υπεροξείδιο Υδρογόνου (H_2O_2) και Νιτρώδες οξείδιο (NO_2)**
- **Δυνατότητα Απενεργοποίησης / Επανεκκίνησης.**

Υπολογισμοί απόδοσης Πυραύλων

- **Ωση & Ειδική ώση ή ώθηση**

- **Ωση (Thrust)** είναι η ποσότητα δύναμης που παράγεται από τον πύραυλο.
- **Ειδική ώση (Specific impulse)** είναι ένα μέτρο της επίδοσης της μηχανής (ανάλογο του χιλιόμετρα ανά λίτρο)
  - Μονάδα μέτρησης το δευτερόλεπτο (**seconds**)

$$I_{sp} = \frac{F}{w}$$

F = Πυραυλική Ωση (Rocket thrust)

w = Ρυθμός απόρριψης μάζας του προωθητικού

- **Εξίσωση των Πυραύλων**

$$\Delta V = g \cdot I_{sp} \cdot \ln \frac{m_i}{m_f}$$

$g = 9.8 \text{ m/s}^2$

m_i = Μάζα οχήματος πριν την καύση

m_f = Μάζα οχήματος μετά την καύση

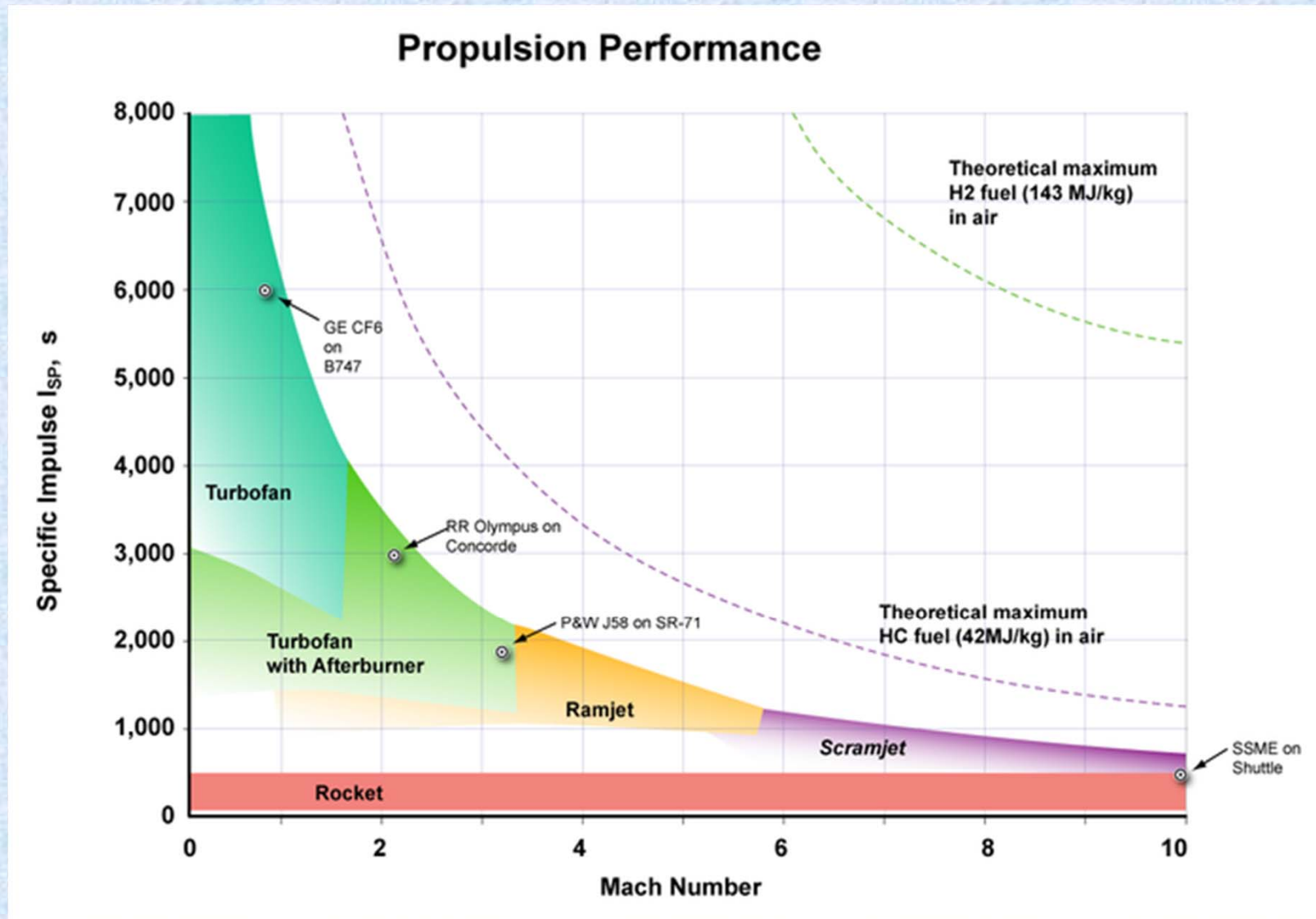
m_p = Μάζα προωθητικού για την επίτευξη κατάλληλης μεταβολής ταχύτητα $\Delta V = m_i - m_f$

$$m_p = m_i \cdot \left(1 - e^{\frac{-\Delta V}{g \cdot I_{sp}}} \right)$$

Η εξίσωση πυραύλων δεν λαμβάνει καμία απώλεια (βαρύτητα, αεροδυναμική αντίσταση). Στην πραγματικότητα, είναι πολύ ακριβής για σύντομες καύσεις σε Γήινη τροχιά ή στο βαθύ διάστημα!

Σύγκριση Ειδικής Ώθησης

Σύγκριση Ειδικής Ώθησης

Specific impulse of various propulsion technologies

Engine	Effective exhaust velocity (m/s)	Specific impulse (s)	Exhaust specific energy (MJ/kg)
VASIMR (Variable Specific Impulse Magnetoplasma Rocket)	30,000–120,000	3,000–12,000	1,400
Turbofan jet engine (<i>actual V</i> is ~300 m/s)	29,000	3,000	Approx. 0.05
Space Shuttle Solid Rocket Booster	2,500	250	3
Liquid oxygen-liquid hydrogen	4,400	450	9.7
Ion thruster	29,000	3,000	430
Ideal photonic rocket	299,792,458	30,570,000	89,875,517,874
Dual-stage 4-grid electrostatic ion thruster	210,000	21,400	22,500

Σύγκριση Ειδικής Ώθησης

The [first photonic propulsion laboratory demonstration](#) by propelling a Cube Satellite spacecraft ([CubeSat](#)) with a photonic laser thruster (PLT) at Y.K. Bae Corp. In this demonstration, a 0.5 kW laser platform was used for PLT to deliver 3.3-mN photon thrust to a [CubeSat](#), which translates into a 500 kW intracavity laser beam.^[1] The demonstration shows 1,000 times photon thrust amplification, and thus increasing photonic propulsion efficiency by 1,000 times. (3X Video Speed)

Σύγκριση Ειδικής Ώθησης

- Σύστημα Αποθηκευμένου αερίου (Stored gas) 60-179 sec
- Μονοπρωθητικό σύστημα (Hydrazine) 185-235 sec
- Συστήματα πυραύλων στερεών καυσίμων 280-300 sec
- Υβριδικοί πύραυλοι 290-340 sec
- Διπρωθητικά συστήματα 300-330 sec
- LOX/LH₂ 450 sec

www.rocketrelics.com

Η Ειδική Ώθηση, I_{sp} , εξαρτάται από πολλούς παράγοντες: υψόμετρο, λόγος εκτόνωσης ακροφυσίου, αναλογία μείγματος καυσίμου – οξειδωτικού (διπρωθητικά), θερμοκρασίας καύσης

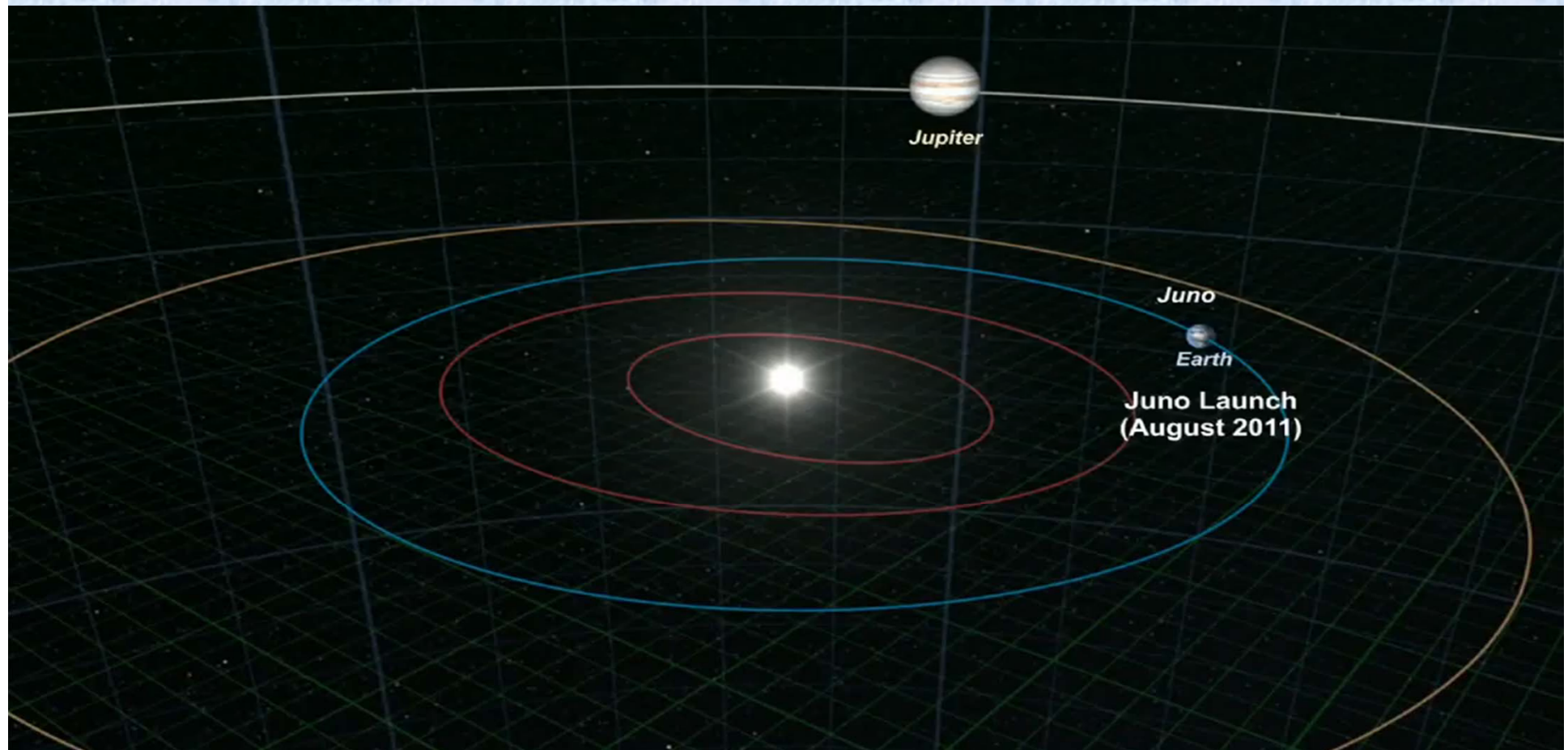
Ο προωθητής αυτός χρησιμοποιήθηκε στο Viking Lander. Είχε ειδική ώθηση περίπου 225 seconds.

Απαιτήσεις αποστολών σε ΔV

Αποστολή (διάρκεια)	ΔV (km/sec)
Επιφάνεια Γης σε LEO	7.6
LEO σε Εξω-ατμόσφαιρα Γης	3.2
LEO στον Άρη (0.7 yrs)	5.7
LEO στον Ποσειδώνα (Neptune) (29.9 yrs)	13.4
LEO to alpha-Centauri (50 yrs)	30,000

LEO = Χαμηλή Γήινη τροχιά (περίπου 274 km)

Για να μη στραβώνουν τα πράγματα...

Παράδειγμα: Υπολογισμός προωθητηρίου

- Προσδιορισμός της μάζας προωθητικού για την αποστολή διαστημόπλοιου βάρους 2500 kg, από LEO στον Άρη (Αποστολή 0.7 yr).
  - Υποθέτουμε ότι το βάρος των 2500 kg συμπεριλαμβάνει και το προωθητικό, πριν την καύση του.
  - Η μηχανή έχει Ειδική Ώση, $I_{sp}=310$ sec (τυπική τιμή μιας μικρής δι-προωθητικής μηχανής).

Χρησιμοποιούμε τη βασική **εξίσωση των πυραύλων**:

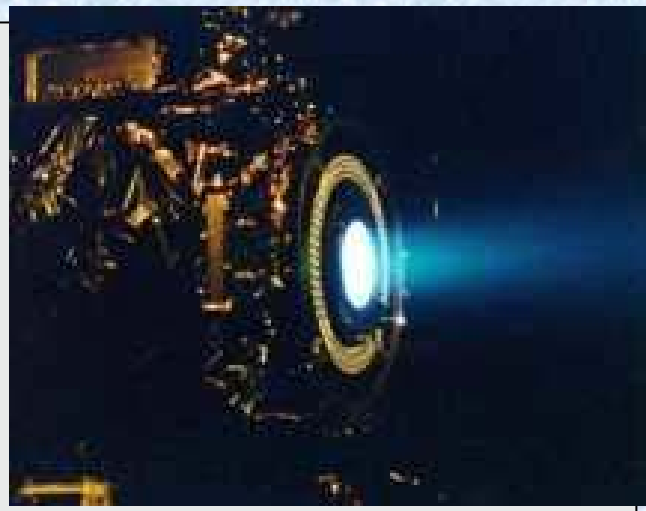
$$m_p = m_i \left(1 - e^{\frac{-\Delta V}{g I_{sp}}} \right)$$

$$m_p = (2500) \left[1 - e^{\frac{-5700}{(9.8)(310)}} \right] = 2117 \text{ kg}$$

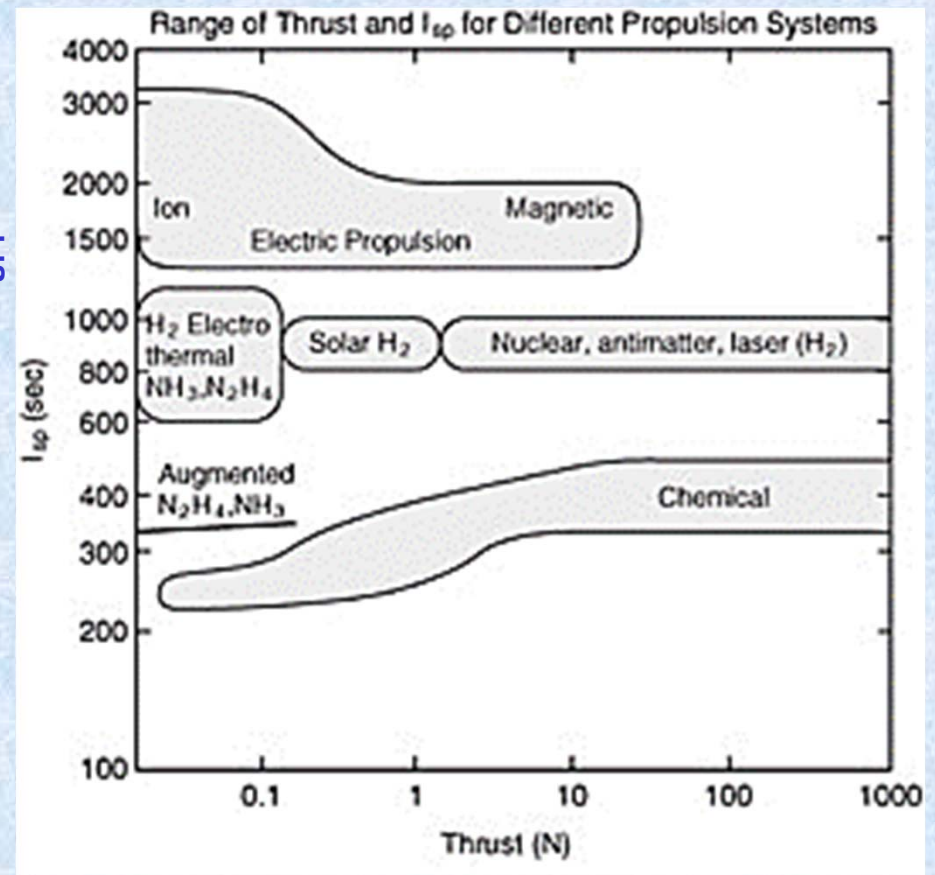
Το μεγαλύτερο μέρος του διαστημόπλοιου αποτελεί το προωθητικό! Μόνο 383 kg έχουν αφεθεί για το κέλυφος και λοιπό εξοπλισμό. Πώς θα μπορούσαμε να βελτιώσουμε αυτό;

Ηλεκτρική Πρόωση

- **Ταξινόμηση**
  - Ηλεκτροθερμική
  - Ηλεκτροστατική
  - Ηλεκτρομαγνητική
- **Χαρακτηριστικά**
  - Πολύ μικρή Ώση
  - Πολύ υψηλή Ειδική Ώση, I_{sp}
> 1000 sec
  - Απαιτούνται μεγάλα ποσά ενέργειας και ισχύος (kilowatts)

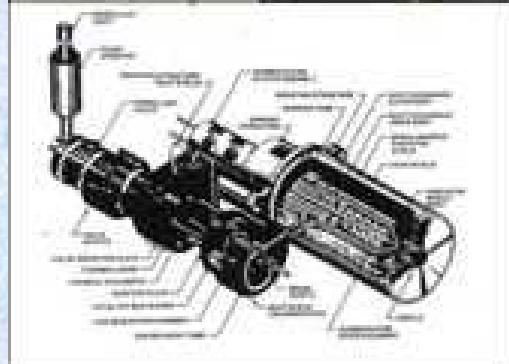
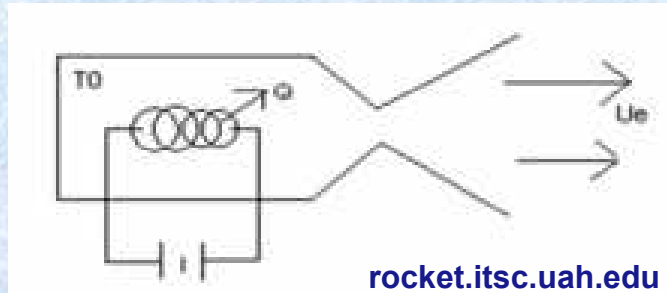
www-ssc.igpp.ucla.edu

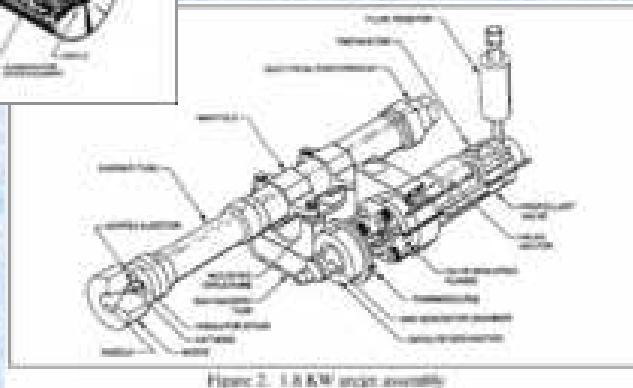
Εικόνα ενός **κινητήρα ιόντων ξένου (xenon)**, που φωτογραφήθηκε μέσω μιας θύρας στο θάλαμο κενού όπου δοκιμάστηκε, στο Jet Propulsion Laboratory της NASA. Στην εικόνα φαίνεται η ελαφρά μπλε λάμψη των φορτισμένων ατόμων που εκπέμπονται από τον κινητήρα. Ο κινητήρας πρόωσης ιόντων είναι η **πρώτη μη χημική πρόωση που θα χρησιμοποιηθεί ως το κύρια πρόωση σε διαστημικό σκάφος.**

Ηλεκτροθερμική Πρόωση

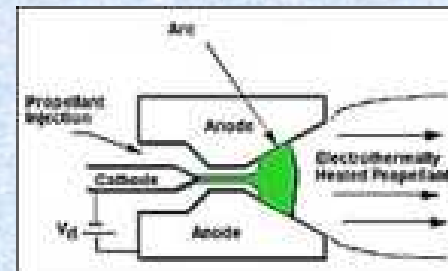

www.fathom.com

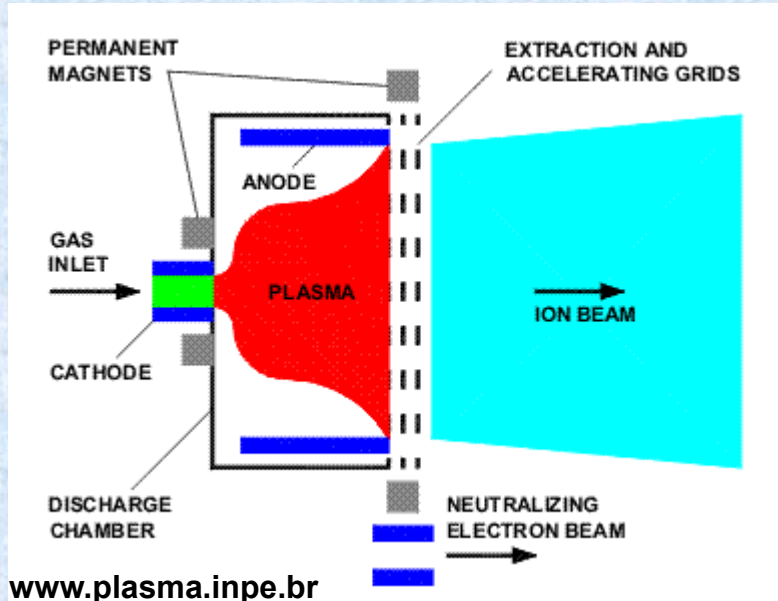
www.nasa.gov

- Η ηλεκτρική ισχύς χρησιμοποιείται για την προσθήκη ενέργειας στα παραγόμενα αέρια εκτόνωσης
- **Resistojet**
  - Η καταλυτική αποσύνθεση της Υδραζίνης αυξάνεται μέσω θερμαντήρα υψηλής ισχύος 800 – 5,000 W
- **Arcjet**
  - Ηλεκτρικό τόξο υψηλής τάσης στο λαιμό του ακροφυσίου αυξάνει τη θερμότητα των αερίων εκτόνωσης
  - Μπορούν να χρησιμοποιηθούν διάφορα αέρια προωθητικά ή άλλα προωθητικά σε αέρια φάση

www.waynesthisandthat.com

Ηλεκτροστατική Πρόωση

Οι ηλεκτροστατικές δυνάμεις χρησιμοποιούνται για τη επιτάχυνση των φορτισμένων σωματιδίων σε πολύ υψηλές ταχύτητες

Πρωθητές Xenon Ion

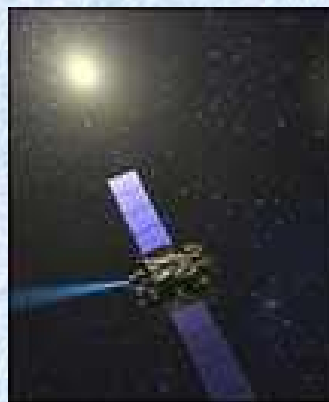
- Xenon προωθητικό
- Το Xenon ιονίζεται με βομβαρδισμό από ηλεκτρόνια

Θερμική κάθοδος

- Τα θετικά φορτισμένα σωματίδια επιταχύνονται μέσω πλέγματος
- Τα ηλεκτρόνια οδηγούνται στη δεύτερη άνοδο και εισάγονται σε δέσμη για εξουδετέρωση

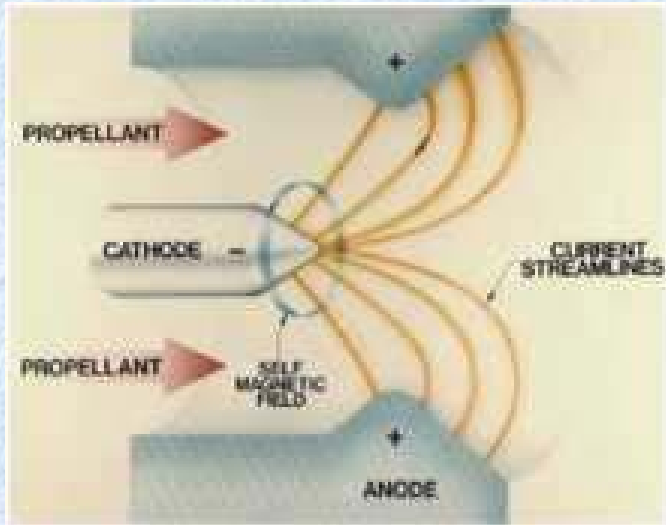

aerospace.engin.umich.edu

ESA's SMART-1 uses a xenon ion propulsion system (XIPS)

Ηλεκτρομαγνητική Πρόωση

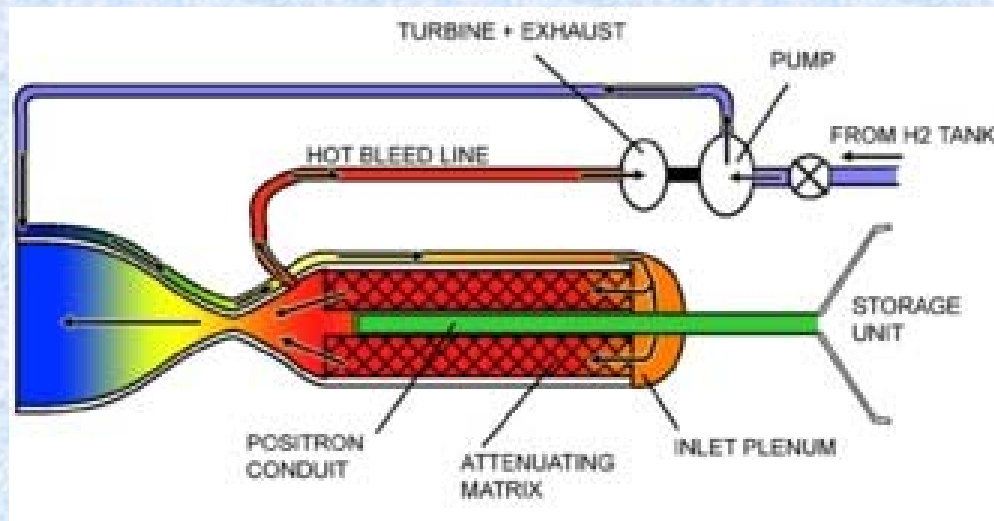
www.nasa.gov

- Οι Ηλεκτρομαγνητικές δυνάμεις χρησιμοποιούνται για την επιτάχυνση **πλάσματος**
  - Αέριο αποτελούμενο από θετικά φορτισμένα ιόντα ηλεκτρονίων
  - 5000 – 9000 °R (2500 – 4726 °C)
- Παράγεται ουδέτερη ακτίνα
- Υψηλότερη Ώση ανά μονάδα επιφάνειας σε σχέση με τον ηλεκτροστατικό προωθητή
- **Ταξινόμηση**
  - **Magnetoplasmadynamic**
  - **Pulsed plasma**
    - Ηλεκτρική εκκένωση δημιουργεί πλάσμα από στερεό Telfon
  - **Hall effect**
    - Developed in Russia
    - Flew on U.S. STEx mission (1998)

Το Μέλλον....

- Τα διαπλανητικά ταξίδια απαιτούν προηγμένες τεχνολογίες πρόωσης :
  - Αντιύλη (Antimatter)
  - Πυρηνική Σύντηξη (Nuclear fusion)
  - Μη πυραυλικές μεθόδους (Non-rocket methods)

Αναφορές

- **Θεωρία και σχεδιασμός**

- Πολυζάκης Α. (2019), “Αεροδιαστημικά Προωθητικά Συστήματα (Θεωρία-Λυμένες Ασκήσεις)”, Heat Cool Power.
- Δ. Παπανίκας *Αεροδιαστημική Τεχνολογία*, ΠΠ 2004
- Sutton, G. P. and Biblarz, O., *Rocket Propulsion Elements, 7th ed.*, Wiley, 1987
A classic; covers most propulsion technologies
- Huzel, D.K, and Huang, D. H., *Modern Engineering for Design of Liquid Propellant Rocket Engines (revised edition)*, Progress in Aeronautics and Astronautics, Vol. 147, American Institute for Aeronautics and Astronautics, 1992
Dieter Huzel was one of the German engineers who came to the U.S. after WW II.
- Humble, R. W., et. al., *Space Propulsion Design and Analysis (revised edition)*, McGraw-Hill, 1995
Covers chemical (liquid, solid, hybrid), nuclear, electric, and advanced propulsion systems for deep space travel

Αναφορές – συνέχεια..

- **Ιστορία των πυραυλοκινητήρων**
  - Macinnes, P., *Rockets: Sulfur, Sputnik and Scramjets*, Allen & Unwin, 2003
  - Clary, D. A., *Rocket Man: Robert H. Goddard and the Birth of the Space Age*, Hyperion Special Markets, 2003
  - Ordway, F. I. and Sharpe, M., *The Rocket Team*, Apogee Books, 2003
    - The story of Werner von Braun, the V-2 and the transition of the German engineers to the United States following WW II
  - Sutton, G. P., *History of Liquid Propellant Rocket Engines*, American Institute for Aeronautics and Astronautics, 2006 New, over 800 pages of rocket engine history

Όταν τα πράγματα στραβώνουν...

<http://www.youtube.com/watch?v=gDnkEOKR1BE>

Το Ηλιακό μας Σύστημα...

